Evaluatie lichtsnoeren in bomen

Op 8 juli 2025 heeft de stadsdeelcommissie Centrum de concept Handleiding Feestverlichting voor ondernemers in stadsdeel Centrum besproken. In de concept Handleiding is opgenomen dat lichtsnoeren langs takken niet zijn toegestaan, behalve op het Leidseplein – terrassenplein, de Spiegelgracht, het Rembrandtplein en de Dam. Op deze vier locaties zijn bij uitzondering en onder voorwaarden wel lichtsnoeren langs takken toegestaan.

In dit kader is op 8 juli het volgende advies van GroenLinks aangenomen:
Zorg voor een evaluatiemoment na afloop van het komende feestseizoen, waarbij op de vier uitzonderingslocaties wordt beoordeeld of er sprake is van (zichtbare) schade aan bomen door verlichtingssnoeren.

Naar aanleiding van dit advies zijn op 4 augustus 2025 en 28 januari 2026 de vier locaties bezocht. Betrokkenen bij de schouw waren Stadsdeel Centrum (opstellers van de Handleiding) en de directie V&OR (adviseurs bomen) en de directie Stadswerken (adviseurs beheer en onderhoud bomen). Tijdens de schouw zijn een aantal zaken geconstateerd, wat aanleiding is geweest om richtlijnen voor het aanbrengen van verlichting in bomen te verduidelijken.

Algemeen
In algemene zin valt op dat de bevestiging van de snoeren in de boom aandacht behoeven. Daarbij valt onderscheid te maken tussen het flexibele bindbuis waarmee de lichtsnoeren langs de takken worden gebonden, en de bevestiging van de stroomkabels tussen de bomen die de lichtsnoeren van stroom voorzien. Voor beiden geldt dat er aandacht moet zijn voor de manier van aanbrengen en de periode dat het op de zelfde plek in de boom mag zitten voordat het vervangen dan wel verplaatst moet worden. Dit om beschadiging aan stam en takken en te voorkomen, wat een gezonde groei van de boom in de weg staat.

Bij de snoei van bomen moet de gemeente zich houden aan de wettelijk verplichte doorrijd/doorloop hoogtes. Dat is voor de rijweg 4,5 meter en voor een voetgangersgebied 2,5 meter.

<u>Wat betreft de lichtsnoeren langs takken geleid:</u>

- Lichtsnoeren moeten met flexibele / elastische bevestigingsmethoden (hol bindbuis) langs de takken worden geleid.
- De lichtsnoeren moeten er elke drie jaar uit ten behoeve van de noodzakelijke onderhoudsnoei van de bomen.
- Het bindbuis moet elke drie jaar vervangen worden om afknellen , met risico op breuk, te voorkomen.

<u>Wat betreft de stroomkabel, gespannen tussen bomen:</u>
De stroomkabel die vanaf de stroombron (vaak een naastgelegen pand) geleid wordt langs de bomen is een zwaardere kabel dan de lichtsnoeren in de bomen. Om dit gewicht te dragen wordt de kabel vaak strak om een stam gewikkeld. Als dit er jaren in blijft zitten groeit dit in de stam en wordt de stam afgekneld. Ter voorkoming van schade aan de hoofdstam worden de volgende regels opgenomen in de toelichting op de Handleiding:

- Stroomkabels worden aan een stevige tak bevestigd in plaats van aan de stam. Om beschadiging/afknellen te voorkomen moet de kabel elke drie jaar verwijderd worden (tijdens snoei, gelijk met de rest van de verlichtingssnoeren).
- Bij terughangen van de kabels mag dat niet op dezelfde plek gebeuren als de perioden daarvoor.

Leidseplein, bijzonderheden:
Zie notitie *Maatwerk feestverlichting Leidsebuurt*.

Spiegelgracht, bijzonderheden
- De lichtsnoeren zijn niet langs maar om de takken gewikkeld. Dit is niet toegestaan en moet worden aangepast bij de eerst volgende snoeicyclus.
- De Spiegelgracht staat voor 2026 op de planning voor snoei. De verlichting moet er dit jaar uit en kan dan met flexibel bindbuis langs de takken worden geleid.
- Let bij terughangen van de verlichting ook op de bevestigingsregels voor de hoofdkabel.
- Langs de Spiegelgracht hangt verlichting in 3 bomen die nog in begeleidingssnoei fase zitten? Dat zijn de bomen met ID nummer 1159969, 1159342 en 1143640. In deze bomen mogen op basis van de Handleiding geen lichtsnoeren/verlichtingselementen worden teruggehangen/opgehangen. Deze moeten definitief worden verwijderd.

Rembrandtplein
- Op het Rembrandtplein staan gekandelaberde platanen. De feestverlichting hangt er nu tot aan en soms verstrikt in de knot , wat snoeien (knotten) niet mogelijk maakt.
- Het Rembrandtplein staat voor 2026 op de planning voor snoei. De verlichting moet er uit kan daarna met flexibel bindbuis langs de takken worden geleid.
- Let bij het terughangen van de verlichting ook op de bevestigingsregels voor de hoofdkabel.
- Op het plein staat 1 monumentale boom. Hier hangen geen verlichting of stroomkabels in.

Bijzonderheden Rembrandtplein:
Als bij het terughangen van de lichtsnoeren de verlichting 30 centimeter verwijderd blijft van de knot, kan de verlichting er onder de volgende voorwaarden ook tijdens de snoei in blijven hangen:
- De lichtsnoeren worden tot 30 cm voor de knot langs de takken geleid.
- Het bindbuis wordt elke 3 jaar vervangen.
- De hoofdkabel wordt elke 3 jaar verplaatst.

Dam
Op de Dam valt op dat, anders dan op de andere locaties, de verlichting ook om de stam is gewikkeld en dat er een wirwar aan snoeren in de bomen zit, zowel oude kapotte verlichting als de huidige werkende verlichting. Deze oude snoeren groeien in de stam, knellen de stam af en dat zorgt voor gezondheidsproblemen en mogelijke stambreuk in de toekomst. . Ook op de grond/in het plantvak ligt verlichting rondom de stam gebundeld. Al de oude snoeren zullen hier verwijderd moeten worden. Voor deze locatie geldt daarom:
- De Dam staat voor 2026 op de planning voor snoei. De verlichting moet er dit jaar uit en kan dan met flexibel bindbuis langs de takken worden geleid
- Langs de stam mag geen verlichting meer worden gewikkeld of geleid! De verlichting kan worden aangebracht vanaf de eerste takkrans
- Let bij terughangen van de verlichting ook op de bevestigingsregels voor de hoofdkabel.
- Alle oude snoeren op de grond, rondom de stam en langs de takken moeten worden verwijderd.

Hoe zijn de bevindingen uit de schouw in de Handleiding Feestverlichting verwerkt:

- De richtlijnen in hoofdstuk 6 zijn aangescherpt
- Er is een extra richtlijn opgenomen: verlichtingssnoeren of kabels mogen niet langs of om de stam worden bevestigd. Ze worden aangebracht vanaf de eerste takkrans (zijtakken)
- De toelichting is uitgebreid wat betreft aandacht voor het bevestigen van lichtsnoeren en kabels in bomen.

Overige aandachtspunten:

- Zowel voor losse elementen als voor lichtsnoeren langs takken geldt dat uiterlijk 21 februari de verlichting en bijbehorende kabels uit de bomen moet zijn. Voor losse objecten geldt dat elk jaar en voor lichtsnoeren op de vier uitzonderingslocaties geldt dat elke 3 jaar/in het jaar dat er gesnoeid wordt. Dit is urgent omdat elk jaar vanaf februari gestart wordt met snoeien. De komende jaren zal deze nieuwe situatie een strakke regie vragen.
- Om het begeleiden van lichtsnoeren het op een juiste manier langs takken te faciliteren zal er een overzicht worden gemaakt met goede voorbeelden.